

Keskustelutilaisuus Venäjän uudesta metsälaista Säätöalalla 19.12.2006

Muistio: Tatu Torniainen, Joensuun yliopisto

Venäjän metsäviraston metsävarojen ja metsien uudistamisen osaston johtaja Nikolai N. Kashpor kertoi uuden metsälain pääkohdista. Metsälaki astuu pääosiltaan voimaan 1.1.2007. Lain toimeenpanoon liittyy lukuisten säädösten valmistelu. Keskushallinnon tasolla tarvitaan ainakin 56 hakuuta, metsien suojelua, inventointia, suunnittelua jne. ohjaavaa asiakirjaa 1.7.2006 mennessä. Tämän jälkeen alueviranomaiset valmistelevat vuoden loppuun mennessä omat säädöksensä.

Metsät pysyvät valtion (federaation) omistuksessa mutta hallintoa on entistä enemmän hajautettu alueille eli ns. Federaation subjekteille. Myös hallintotehtävät ja liiketoiminta erotetaan toisistaan.

Esimerkki keskushallinnon ja alueviranomaisten työnjaosta:

Federaatio: juridisten normien valmistelu, metsäinventointi, metsärekisterin ylläpito, metsien patologisen tilan seuranta, siementuotanto.

Aluehallinto: alueelliset säädökset ja ohjeistot, alueellinen ja paikallistason metsäsuunnitelmat, metsien uudistaminen, palontorjunta ja muu metsien suojelutoiminta, laittomien hakkuiden valvonta.

Metsät jaetaan uuden järjestelmän mukaisesti suoja-, talous ja reservimetsiin. Vuokraus 10–49 vuodeksi on metsien talouskäytön päämuoto. Vuokraoikeuksia myönnetään huutokauppojen perusteella kuten myös alle vuoden mittaisia lyhytaikaisia käyttöoikeuksia. Pitkäaikaisilla vuokra-alueilla vuokralainen vastaa itse omalla kustannuksellaan metsien käytöstä ja hoidosta. Uutena piirteenä vuokrasopimuksia voidaan alivuokrata, siirtää tai käyttää panttina, mikä helpottaa mm. pääoman hankkimista toiminnan kehittämiseen.

Metsäsuunnittelu on uuden järjestelmän mukaisesti kolmiportainen. Alueviranomaiset valmistelevat ns. alueellisen metsäsuunnitelman, joka toimii pohjana metsien käyttöönotolle (metsien käyttöönottosuunnitelma) ja määrärahojen jaolle. Paikallinen metsäviranomainen, lesnitsestvo, valmistelee metsätalouden ohjesäännön, johon metsien käyttö ja mm. uusien vuokra-alueiden määrittely perustuu. Voitettuaan huutokaupan vuokraaja yhdessä valitsemansa valtuutetun suunnitteluorganisaation kanssa valmistelee metsän hyödyntämissuunnitelman. Viranomaisten hyväksymä suunnitelma toimii perustana vuokraajan vuosittain laatimalle metsänkäyttöilmoitukselle, jossa määritellään puuston hakkuumäärät. Uusia vuokrasopimuksia voidaan tämän järjestelmän kautta myöntää aikaisintaan vuoden 2008 alussa.

Päätähakkuiden lisäksi uusi laki sallii erilaiset valintahakkuut. Suojametsissä valinta- mutta myös avohakkuut ovat joissain tapauksissa sallittuja. Vesistöjen suojavyöhykkeitä on muutettu vastaamaan paremmin Vesilakia, mistä johtuen vyöhykkeen enimmäisleveys on nyt 200 m vesistön kummallakin puolella. Tällä hetkellä vesistöä voi ympäröivä suojavyöhyke voi olla 1,5 - 10 km vesistön koosta riippuen.

Vuokra-alueet käsittävät noin 10 % metsäalasta. Muilla alueilla puunkorjuu ja metsänhoitotyöt järjestetään tarjouskilpailujen perusteella. Todennäköisesti leshoosit, jotka 1.1.2008 lähtien muuttuvat kaupallisiksi organisaatioiksi, toteuttavat pääosan näistä töistä.

Kashporille esitettyjen kysymysten perusteella todettiin vielä seuraavaa:

- Aluehallinnot voivat itse määrittellä suhteensa ulkomaisiin yrityksiin metsäsektorilla
- Strategiset metasektorin investointihankkeet (suuret mekaanisen ja kemiallisen jalostuksen hankkeet) määrittelee kuitenkin keskushallinto

- Vuokraaja ei tule saamaan metsäalueita omistukseensa
- Leshooseista tulee yritysten kanssa tasaveroisia toimijoita markkinoilla ja ne voivat osallistua huutokauppoihin ym. tarjouskilpailuihin. Ne siirtyvät 1.2.2007 aluehallintojen alaisuuteen ja tulevaisuudessa niiden omistusrakennetta säädellään siviililainsäädännön mukaan mikä mahdollistaa mm. niiden muuttamisen avoimiksi osakeyhtiöiksi. Tavoitteena on että leshoosien määrä tulisi vähenemään nykyisestä 1 800:sta.
- Olemassa olevat vuokrasopimukset muunnetaan uuden lain mukaisiksi.
- Aiemman pakollisen metsätalouden ympäristövaikutusten arvioinnin tilalle tulee ns. valtion arvio (gosexpertiza), joka tehdään metsän käyttöönottosuunnitelman yhteydessä. Arviosta vastaavat alueviranomaiset. Kasvien suojelu tapahtuu punaisten kirjojen pohjalta tehtävien ohjeistojen mukaisesti. Erityissuojavyöhykkeiden kuten soidinalueiden ja muiden avainbiotooppien suojelusta vastaavat alueviranomaiset.
- Venäjälle on tarkoitus perustaa n. 20 vyöhykettä, joilla on omat ohjeistonsa mm. metsien hakkuille, hoidolle ja uudistamiselle sekä suojelulle. Esimerkiksi Karjala kuuluu kahteen vyöhykkeeseen.